

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II[I]. Quos effectus habeat excommunicatio major?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

V. Et si peccatum veniale possit omitti in confessione, non tamen illud, cui hæc censura est annexa, ne Sacramentum in ea recipiatur. Unde etiam Confessarii ordinariè prius absolvent fideles ab omni vinculo excommunicationis, etiam minoris, deinde à peccatis.

VI. Ab hac excommunicatione lata à jure, absolvere potest Parochus, & quisquis potest à mortalibus; cum non sit reservata. An verò qui potest absolvere à veniali, habente annexam hanc excommunicationem, possit etiam ab ipsa, quidam affirmant, ut *Navar. & Tol.* alii probabilius negant, ut *Suar. Con.* quia sicut hæc absolutio est distincta à sacramentali, ita etiam ad eam requiritur distincta jurisdictio, quæ nusquam conceditur omnibus Sacerdotibus, v. *Laym. l. 1. c. 2. p. 2. ca. 3.*

DUBIUM III.

Quos effectus habeat excommunicatio Major?

Resp. Habet duplices; Mediatos, & Immediatos.

Mediati, sive remoti sunt hi:

I. Irregularitas, quam excommunicatus incurrit, exercendo actum alicujus ordinis.

II. Si excommunicatus toto anno in excommunicatione contumaciter persistat, & ut jura loquuntur, infordeat, sit suspectus de hæresi, & contra eum ut talem procedi potest, ex *Trid. sess. 25. cap. 3.* ideoque (si crimen grave, & beneficii privatione dignum commisit) privandus est beneficio.

ficio: imò etsi crimen non sit adeo grave, sitamen ad hæresis suspicionem purgandam citeur, tanquam hæreticus privari debet. *Bonac. d. 2. q. 2. p. ultim. ex Rebuff. Diaz. Navar. &c.*

Immediati effectus sunt sequentes.

I. Privat susceptione & usu passivo sacramentorū: unde nullus excommunicatus sive toleratus, sive non, potest ea licitè recipere sub mortali, nisi excuset ignorantia invincibilis, metus mortis, infamiæ, jacturæ bonorum, quia censura non obligat cum tanto rigore. *Lay. l. 1. t. 5. p. 2. c. 2.*

Dixi, *licitè*: quia validè suscipit omnia, saltem quoad substantiam, præter Pœnitentiæ; imò etiam hoc, si adsit ignorantia inculpabilis; dummodo cætera ad essentiam Sacramenti requisita non desint: quia per censuram non fit incapax absolutionis, etsi prohibeatur eam recipere, priusquam absolvatur à censura. *Bon. d. 2. q. 2. p. 1. ex Fill. Suar. Con. &c.* Nec obstare, etiam si ex cōmunicatio sit reservata, vel Confessarius sciens peccata habere annexam excommunicationem; tamen ex materia absolvat, docet *Dian p. 3. t. 4. R. 78. ex Con. Suar. &c. & p. 5. t. 9. R. 53.*

II. Privat (saltem non toleratos) communibus Ecclesiæ suffragiis, orationibus, & fructu indulgentiarum non tamen privatis. Unde non tantum quis privatus, sed etiam sacerdos potest, tanquam persona privata, pro excommunicatis orare, etiam in publicis precibus, & sacro; imò actionem sacrificandi, prout pendet à merito privato

privato operantis, offerre, vel ejus in Momento in particulari meminisse.

Dixi, *tantum privata*: quia ut minister Ecclesie non potest. Hinc irritæ sunt ac nullæ omnes preces, quas pro excommunicato in persona Ecclesie, intercedentis pro ipso, Deo offert, adeoque privatur omnibus bonis, quæ in gratiâ Ecclesie Deus concessurus fuisset.

III. Privat usu activo Sacramentorum & administratione. Quæ tamen excommunicato tolerato, & ad id requisito, & se non ingerenti quandoque est licita, v. g. si sit pastor, cujus subditi teneantur audire sacrum, nec sit alius qui celebret: imò si etiam non Parochus fortè rogetur, & invitetur ad celebrandum. Ac licet communis doctrina sit apud *Laym. hic c. 4.* peccare fideles, si sine causa necessitatis, vel magnæ utilitatis, talem inducant ad Sacramentorum administrationem, quando alius minister haberi potest: contrarium tamen est probabile, ob facultatem concessam à *Concil. Constant.* cum talibus communicandi: & hinc nec illum, qui petit à tali Sacramentum, nec ipsummet excommunicatum, si conferat, præcisè ob censuram peccare. *Laym. l. c. n. 5. ex Soto. & Sanch. l. 7. de matr. d. 9. n. 8.* Idè docet *Bon. d. 2. q. 2. p. 2. 5. 2. ex Vasq. Suar. &c.* Non tolerato autem illicita est Sacramenti administratio, præterquam in casu extremæ necessitatis: extra quam validè illud administrat, præterquam Pœnitentiam, quia hæc requirit jurisdictionem, quâ ipse caret. v. *Laym. hic c. 2. Bon. l. c.*

IV. Pri-

IV. Privatio usus divinatorum officiorum : ita ut non tantum careat eorum fructu , sed etiam sub mortali iis nequeat interesse parte notabili , ita ut moraliter censeatur cum aliis communicare ; nisi excuset ignorantia , vel necessitas vitandi scandali , aliave iusta causa , *Bon. l. c. p. 3. §. 1. ex Suar. Fil. &c.* Similiter peccant etiam alii , qui cum excommunicato vitando eidem Missæ intersunt , ut ex communi docet *Bon. l. c. n. 9. contra Durand.* quia participant cum illo in divinis. Aliud tamen esset , si transiens per Ecclesiam aliud tractaret , vel breviter privatim aut omnino separatim oraret , aut si aliis unum sacrum audientibus , ipse aliud audiret : quia sic moraliter non censeretur communicare cum aliis , nec conjungi ad unam orationem fundendam. *Bo. l. c. n. 16. ex Suar. Henriq. Fil. Con. &c.* Aclinet peccatum hoc ex genere suo sit mortale , ex parvitate tamen materiæ subinde tantum est veniale , ut si exigua pars Missæ , v. g. usque ad Evangelium tantum , cum illo audiat. *Avila Dian. p. 5. t. 5. R. 21.* vel si horæ privatim cum eo recitentur. *Dian. p. 5. t. 9. R. 89 ex Suar. & alii 9.* Porro per divina officia intelliguntur sacrificium Missæ , publica oratio , processio , cantus horarum , benedictio olei , aquæ , candelarum , & cætera annexa ordini Clericali , quæ solenniter fiunt , (excepta concione) in quibus licet alii fideles non teneantur vitare toleratum , tenentur tamen non toleratum sub mortali vitare , nisi vel levitas materiæ , ignorantia , aut simile quid excuset. Unde si talis præsens sit , moneri debet ut recedat : si no-

lit, d
nisi t
ob q
offic
inch
inch
pro
prob
stro
inclu
dece
proc
sacru
cri ;
etian
illis,
cum,
lio p
pecc
V
nulla
& ec
etian
ficio
tur p
com
excu
conc
2. c. 3
quar
fruct
ideo

lit, debet extrudi, vel exportari, licet sit Sacerdos: nisi tamen gravius inde timeatur incommodum ob quod, si expelli non possit, omittendum est officium, etiam die festo, & celebrans nondum inchoato Canone debet abrumpere Missam; si inchoavit, potest cæteris abeuntibus sacrum prosequi, vel abrumpere, ob sententiæ utriusque probabilitatem: si consecravit, debet, solo ministro manente, pergere usque ad communionem inclusivè, & reliqua perficere in sacristia, vel alio decenti loco. Quid si excommunicatus negligat procurare absolutiorem eo fine, ut non audiat sacrum die festo, peccat mortaliter omissione facti; secus si alia de causa negligat. Quod si etiam obligatus est ad Horas, non excusatur ab illis, (etsi non debeat dicere, *Dominus vobiscum*, sed *Domine exaudi, &c.*) quas si cum alio privatim legat, venialiter tantum videtur peccare.

V. Collatio Beneficii facta excommunicato nulla est, uti & præsentatio, vel electio, institutio, & confirmatio. Ratio, quia excommunicatus, etiam toleratus, non potest communicare in officio, proindeque incapax est beneficii, quod datur propter officium. Idque licet ignoretur excommunicatio; quia ignorantia invincibilis etsi excuset à culpa, non tamen supplet defectum conditionis requisitæ ad valorem actus. *v. Less. l. 2. c. 34. d. 2. 2.* Imo probabile est, excommunicatū, quamvis beneficio ante obtento non privetur, fructus tamen & distributiones non facere suas, ideoque eas teneri restituere; etiam ante sententiam

etiam iudicis: quia est privatus officio; fructus autem dantur propter officium, velut merces propter opus. Ita *Suar. & alij contra Sanch. & Con.* qui probabiliter putant, ex consuetudine non teneri ante sententiam, modò per se, vel alium, inserviat beneficio.

VI. Privat communicatione forensi. Unde excommunicatus nequit esse Judex, Advocatus, Procurator, (licet pro semet ipso respondere possit ipse. *Con. Prap. Dian. p. 5. t. 9. R. III.*) actor, tabellio, testis, &c. ita ut contra excommunicatum, etiam toleratum, semper possit reus excipere. Quod si non faciat nec iudex eum repellat, valida eius acta erunt, si sit toleratus: secus est, de iudice non tolerato, cum sit privatus jurisdictione, v. *Lay. ca. 2. Dia. p. 5. t. 9. R. 112. 113.* Non potest etiam esse tutor aut Curator, *Dia. p. 5. t. 9. R. 115. ex Sylv.* Neq; testamenti executor, *Dian. p. 8. t. 9. R. 2. ex Carp. &c. contra Sanch. Lugo. &c.* Si tamen non fiat oppositio, validè exequitur *Ib.* Nec potest ipse testari licet, etsi faciat validè, etiam cum excommunicatum instituit heredem, *Suar. Vill. Merc. &c. cum Dian. l. c. 119.* Denique contractus omnes ab eo facti (etsi sint illiciti, & ratione eorum non detur actio in foro externo durante executione) valent nisi fiant ab eo ut persona publica, vel Ministro ratione muneris vel beneficij: quia tunc spectant ad jurisdictionem, quæ suspensa est. *Dian. p. 5. t. 9. R. 128. ex Con. Fill. Mercer. &c.*

VII. Excommunicatus non toleratus priva-

ur usu jurisdictionis. Unde non potest valide eligere, conferre, præsentare, ferre leges vel sententiam: & qui sic beneficium à non tolerato accipit, dicendus est intrusus, ac proinde tenetur, sine alia juris declaratione, beneficium unà cum fructibus relinquere.

Dixi, non toleratus: quia acta tolerati probabile est esse valida. ob bonum commune: graviter tamen peccat, si absque necessitate talia exerceat.

VIII. Non toleratus privatur Ecclesiasticâ sepulturâ, ut non possit in loco sacro, seu benedicto sepeliri: & si contrarium fiat, ac corpora discerni possint, debet exhumari, nec in eo loco divina peragi ante reconciliationem.

Dixi, non toleratus: quia Ecclesia non polluitur, etsi hæreticus, non speciatim denunciatus, in ea sepeliatur, ut docet *Suar. Laym.* & alij. Jure nihilominus id prohibent Episcopi in Germania, eò quòd inter cæteras pœnas non communicantium in Paschate, etiam statuatur privatio sepulturæ Ecclesiasticæ.

IX. Excommunicatus privatur omni alia civili communicatione fidelium, ita ut ipse non possit cum aliis, & si non toleratus, etiam alii cum ipso non possint communicare: idque in casibus hoc versu comprehensis:

Os, orare, vale, communitio, mensa, negatur:

Dicitur I. Os, per quod intelligitur osculum, & omne colloquium, etiam privatum, item per nutus, literas, internuncium, & quodvis signum benevolentiae,

Dicitur

Dicitur II. *Orare*, id est omnis communicatio in divinis, de qua supra.

Dicitur III. *Vale*, quod comprehendit omnem salutationem, (saltem honorificam) verbo, vel signo, vel amplexu; & secundum quosdam, etiam resalutationem, eò quòd sit actus observantia. Sed contrarium videtur verius, quia est solutio debiti. Imò *Satyr. &c.* cum *Dian. p. 5. t. 9. R. 16.* putant probabile, quod sola verbalis saluatio sit prohibita, non autem alia signa, v.g. aperiendo caput, &c. quæ urbanitatis causa fieri solent.

Dicitur IV. *Communia*, quæ comprehendit omnem contractum (qui tamen validus est, si fiat) item cohabitationem, cooperationem, societatem, v.g. in contractibus, ita ut mortaliter censeatur communicare; quòd prudens æstimabit: unde nec iter cum eo tanquam cum socio facere licet.

Dicitur V. *Mensa*, per quam intelligitur omnis convictus, & connubia, per modum societatis & commercii; qualis non est, si casu incidas in idem hospitium, iter, mensam, imò lectum. *v. Bon. d. 2. q. 2. p. 6. §. 1. & 2.*

Quæres I. Quale peccatum sit communicare cum excommunicato non tolerato?

Resp. Communicatio in divinis censeatur mortale, propter gravitatem materiæ, in civilibus autem, (etsi inducat minorem excommunicationem) secluso tamẽ contemptu, tantum est veniale regulariter, *Suar. Bauny. &c. Dia p. 7. t. 11. R. 47.* Quod addo, quia aliquando est mortale, ut si

ut si quis cum excommunicato communicet in eodē crimine, v. g. si quis concubinam excommunicatam cognoscat.

Quæres II. An aliquando liceat cum non tolerato communicare?

Resp. Quod sic, extra divina, in his quinque casibus. 1. In casu utilitatis, sive spiritualis ipsius excommunicati, v. g. ut convertatur, sive alterius, ut ab excommunicato consilium petat, quod ab alio habere non potest; sive etiam utilitas temporalis, v. g. ut ab eo restitutio, vel debitum ex contractu petatur. Contractus tamen novos cum ipso inire non licet, et si inaneantur; sunt validi, cum nulla sit lex irritans. 2. Si in casu legis matrimonialis: quomodo uxori licet communicare cum marito, & contra, nisi factum sit divortium *Dian. p. 5. t. 9. R. 122.* non tamen sponso de futuro cum sponsa, *l. c. R. 136.* ex *Sayr. Sanch. & Fill.* 3. In casu subjectionis: quomodo possunt filii etiam emancipati, (addit *Dian. p. 5. t. 9. R. 118. 119* ex *Corn. Fill. Hur. & c.* etiam adoptivi, vel illegitimi, imò etiam nepotes, pronepotes, & in eodem genere affines,) communicare parenti; servi, & ancillæ Domino: si ante excommunicationem fuerint in servitio. Similiter religiosi Prælati: non tamen nisi quod eam communicationem, quæ ab habitantibus in eadem familia evitari non potest. *Dis. l. c. R. 127.* contra *Sotum. v. Fill. tr. 12. ca. 8. n. 203. Lay. & Bon. l. c.* 4. In casu ignorantæ, iuris, vel facti. 5. In casu necessitatis, sive animæ, sive corporis, sive bonorum temporalium: qui casus hoc versu comprehenduntur.

Vtile, lex, humilis, res ignorata, necesse.

Maria

DUBI.